

Jak se na Vysočině dýchalo v roce 2021?

24.5.2022 - Jitka Svatošová | Krajský úřad Kraje Vysočina

V roce 2021 sledovali realizátoři projektu Konsorcium - Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě a ENVitech Bohemia s.r.o. stav ovzduší v dalších čtyřech lokalitách Kraje Vysočina. Svou techniku tentokrát umístili do Humpolce, Náměště nad Oslavou, Nového Města na Moravě a Okříšek, kde zjišťovali, jaké množství škodlivin se v ovzduší nachází. Měření probíhalo v každé lokalitě nepřetržitě celý kalendářní rok a stejně, jako v předchozím roce byly monitorovány tyto znečišťující látky: PM₁₀, PM_{2,5}, NO, NO₂, NO_x, O₃ a PAU (odběry a analýzy pro PAU byly prováděny v Humpolci a Okříškách).

O průběhu předposledního roku měření v rámci projektu ISKOV II byla zpracována zpráva, která obsahuje kromě srozumitelných závěrů také hodnocení zdravotních rizik, které znečištění obyvatelům Vysočiny přináší. Zpráva také uvádí shrnutí meteorologických podmínek, které panovali v roce 2021 na území celé ČR a kterými je stav ovzduší do značné míry ovlivněn. Dále uvádí počty překročení jednotlivých imisních limitů v rámci ČR a informaci o tom, že byla v roce 2021 vyhlášena jediná smogová situace, a to v Moravskoslezském kraji z důvodu vysokých koncentrací polévatého prachu frakce PM₁₀.

Ze závěrů roční zprávy vyplývá, že průměrné roční koncentrace prachových částic, jak PM₁₀, tak PM_{2,5}, nepřekročily na žádné ze sledovaných lokalit Kraje Vysočina imisní limit. Nejvyšší koncentrace pro frakci PM₁₀ byly naměřeny v Okříškách a nejnižší v Náměšti nad Oslavou. Pro jemnější frakci PM_{2,5} byly nejvyšší hodnoty zaznamenány v lokalitě Nové Město na Moravě a nejnižší opět v Náměšti nad Oslavou. Ani průměrné roční koncentrace NO_x nepřekročili stanovené imisní limity. Nejvyšší hodnoty pro tuto škodlivinu byly naměřeny v Humpolci a i zde naměřené hodnoty dosahují zhruba 1/4 hodnoty imisního limitu. V Humpolci byl také naměřen nejvyšší 8hodinový klouzavý průměr koncentrací přízemního ozónu, ale k překročení imisního limitu pro ochranu zdraví obyvatel nedošlo. Přízemní ozón je škodlivinou, která nemá vlastní zdroj, vzniká v atmosféře jako sekundární látka řadou fotochemických reakcí, typicky během letních dní s delším slunečním svitem, kdy jsou v ovzduší zaznamenávány jeho nejvyšší koncentrace.

Zcela opačný průběh koncentrací v průběhu roku je, jak vyplývá také ze zprávy za rok 2021, zaznamenáván u ostatních sledovaných škodlivin. Vysoké koncentrace prašnosti, oxidů dusíku a polycyklických aromatických uhlovodíků v čele s benzo(a)pyrenem byly naměřeny výhradně při nízkých teplotách, v období topné sezóny. Další rok monitoringu kvality ovzduší tak opět potvrdil skutečnost, že nejvýznamnějším zdrojem znečišťování ovzduší v Kraji Vysočina, stejně jako v celé České republice, jsou lokální topeniště spalující pevná paliva. „Proto je nutné pokračovat ve výměně kotlů I. a II. emisní třídy. Termín pro jejich výměnu a zákaz provozování byl prodloužen o 2 roky do 31.8.2024," uzavřel Pavel Hájek.

V letošním roce mobilní soupravy měří kvalitu ovzduší v lokalitách Bochovice, Telč, Vír a Ždírec nad Doubravou. Podrobné informace o projektu, aktuálně měřená data i zprávy z předchozích let monitoringu lze nalézt na webové stránce <https://www.ovzdusivysocina.cz>.

https://www.kr-vysocina.cz/vismo5/dokumenty2.asp?id=4113645&id_org=450008